

Una jove rebent la primera dosi ahir al WiZink Center de Madrid

DANI DUCH

Les persones immunitzades amb pauta completa tenen un risc molt baix de covid greu

Quina protecció ofereixen les vacunes contra la mutació més contagiosa

JOSEP CORBELLA Barcelona

Les companyies Pfizer i BioNTech van anunciar dijous que a l'agost iniciaran un assaig clínic d'una nova versió de la seva vacuna contra la covid especialment dissenyada per neutralitzar la variant delta del coronavirus. Les dues companyies defensen que serà convenient una tercera dosi per reforçar la immunitat davant les noves variants. Les dades disponibles fins ara indiquen que les vacunes mantenen una alta eficàcia contra la variant delta del coronavirus, tot i que no aclareixen encara quant temps durarà la seva protecció.

Per què una variant pot reduir l'eficàcia de les vacunes?

Totes les vacunes aprovades fins a la data contra el virus SARS-CoV-2 s'han dissenyat a partir de la variant original de Wuhan. Les variants que s'han estès després com la delta són versions més evolucionades del virus. Incorporen mutacions que l'ajuden a transmetre's amb més eficiència.

Gran part d'aquestes mutacions afecten la proteïna S del virus. Aquesta és la proteïna que el virus utilitza per fixar-se a les

cèl·lules que infecta. També és la proteïna que els anticossos produïts després de la vacunació reconeixen. Atès que la proteïna S de les noves variants és lleugerament diferent de la del virus original de Wuhan, l'eficàcia de les vacunes podria veure's afectada.

Com es mesura l'eficàcia de les vacunes contra variants?

Els assajos clínics inicials per avaluar l'eficàcia i la seguretat de les vacunes es van fer abans de l'aparició de la variant delta. Per comprovar si són efectives contra noves variants, cal fer estudis observacionals en poblacions en què circulen aquestes variants. En aquests estudis no és possible controlar totes les variables de manera tan estricta com en un assaig clínic. Anglaterra, Escòcia, el Canadà i Israel són ara per ara els únics països que han presentat dades d'aquest tipus d'estudis. Addicionalment, es fan estudis en laboratori per analitzar si els anticossos de persones vacunades tenen la capacitat de neutralitzar noves variants del virus.

Quina eficàcia tenen per evitar contagis de la variant delta?

Els resultats difereixen segons els països, però indiquen un nivell de protecció elevat en perso-

nes que han rebut la pauta completa. A Anglaterra s'ha observat que, dues setmanes després de la segona dosi de Pfizer, el risc d'infecció simptomàtica per la variant delta es redueix un 88%. Al Canadà, la xifra se situa en un 87%. A Escòcia, en un 79%. A Israel, en un estudi qüestionari per les seves limitacions metodològiques i en què també s'han inclòs casos asimptomàtics, en un 64%.

Amb dues dosis d'AstraZeneca, segons les dades d'Anglaterra

i d'Escòcia, el risc de contreure covid simptomàtica per la variant delta es redueix un 60%.

L'eficàcia és molt més baixa en persones que només han rebut la primera dosi i encara no tenen immunitat completa. Se situa entorn d'un 35%, segons dades d'Anglaterra i d'Escòcia, ja sigui amb AstraZeneca o amb Pfizer. Per aquesta raó, per frenar la variant delta en una població, és convenient tenir el major nombre possible de persones vacunades amb pauta completa.

Serà necessària una tercera dosi?

■ Una tercera dosi de la vacuna de Pfizer i BioNTech contra la covid estimula la producció d'una quantitat d'anticossos neutralitzants entre cinc i deu vegades superior a la que s'aconsegueix amb dues dosis, segons dades publicades el 8 de juliol per les companyies en un comunicat. Pfizer i BioNTech presentaran els seus resultats a l'Agència Europea del Medicament (EMA) i a l'Agència d'Aliments i Fàrmacs (FDA) dels EUA per sol·licitar que s'aprovi la

tercera dosi de la seva vacuna. El Regne Unit estudia la possibilitat d'administrar una tercera dosi a partir del setembre als col·lectius més vulnerables a la covid i al personal sanitari de primera línia. La decisió es prendrà quan es tinguin més dades sobre la durada de la immunitat. Malgrat que els nivells d'anticossos són baixos sis mesos després de la vacunació, la persistència de les cèl·lules immunitàries indica que la protecció contra la covid podria durar anys.

I per prevenir casos greus?

A partir del moment que una persona està vacunada, el seu sistema immunitari es prepara per enfrontar-se al coronavirus. En el cas que arribi a contagiar-se, es redueix dràsticament el risc que la infecció sigui greu. Segons les dades d'Anglaterra, el risc d'hospitalització per la variant delta es redueix un 71% ja des de la primera dosi en persones vacunades amb AstraZeneca; amb la segona, la xifra se situa en un 92%. Amb Pfizer, la reducció de risc d'hospitalització és d'un 94% amb una dosi i d'un 96% amb dues.

És Pfizer millor que AstraZeneca?

Les vacunes d'ARN missatger com la de Pfizer i les d'adenovirus com la d'AstraZeneca actuen de maneres diferents. La resposta immunitària és més ràpida en el cas de Pfizer i triga més a consolidar-se en el d'AstraZeneca. Public Health England, l'agència de salut pública anglesa, ha advertit que l'eficàcia més baixa observada amb AstraZeneca es podria deure que s'han analitzat casos de contagis en persones vacunades recentment, no que la vacuna sigui menys eficaç una vegada s'ha consolidat la immunitat.

Quina protecció ofereix la vacuna monodosi de Janssen?

No hi ha dades d'estudis observacionals de la vacuna de Janssen que permetin estimar la seva eficàcia contra la variant delta. Com que està basada en la mateixa tecnologia d'adenovirus que la d'AstraZeneca, cal esperar que les seves prestacions siguin semblants.

Experiments fets en laboratori indiquen que els anticossos produïts per les persones que han rebut la vacuna de Janssen neutralitzen amb més eficàcia la variant delta del coronavirus que la variant beta identificada anteriorment a Sud-àfrica, segons la companyia.

I si m'han posat Moderna?

Només el Canadà ha aportat dades de l'eficàcia de la vacuna de Moderna contra la variant delta, i només després de la primera dosi, ja que no ha passat prou temps des de l'inici de la vacunació per avaluar-ne l'eficàcia amb dues dosis. Els resultats són tranquil·litzadors: la primera dosi ja redueix el risc de covid simptomàtica al voltant d'un 83% i el d'hospitalització un 96%, segons un estudi de la Xarxa d'Investigació Immunització del Canadà publicat el 3 de juliol al servidor medRxiv.

Experiments in vitro realitzats per científics de Moderna indiquen que la vacunació genera la meitat d'anticossos neutralitzants contra la variant delta que contra la variant original de Wuhan. Segons la companyia, la quantitat continua sent suficient per neutralitzar el virus.●